

Hogati lelató

| CSÍKRÁKOS KÖZSÉG LAPJA | 2020. AUGUSZTUS–SZEPTEMBER

Jó itthon élni – ezt az érzést kell erősítenie minden beruházásunknak

– Egy mandátum lezárása közeledik és egy újabbra jelentkezett Császár Attila polgármester. A szeptember 27-i választásokon nincs kihívója a polgármesteri tisztségre, egyedül vágnéki ennek a választásnak. Ez egy kényelmes pozíció, vagy sok tekintetben furcsa az, hogy az ember önmagával kell versenyezzen, hogy minél többen menjenek el szavazni?

– Igaz, hogy nincs kihívó, viszont van ellenfél. Az ellenfél pedig a közöny. Abszolút nem egy kényelmes helyzet, ezt azért belátom. Egyrészt úgy érzem, hogy az emberek a közélettől, a köztevékenységtől is megcsömöröltek az elmúlt időszakban. Ennek az okát én nem kutattam, nem kerestem. Másrészt meg úgy gondolom, hogy a mögöttünk hagyott időszak és négy év hozott olyan horderejű változásokat és megvalósításokat, amit józan paraszti ésszel, úgy gondolom, hogy nem szabad megszakítani, és én bírom benne, hogy ez a lendület, ez az erő, ami jellemez bennünket – úgy a tanácsosokat, mint a hivatal munkaközösségét –, ez kifelé is látszik és érződik.

A szeptember 27-i választás számunkra is egy megerősítés. Minél többen eljönnek, minél többen szavaznak, ez számunkra egy plusz erőt, legitimitációt ad.

folytatás az 5. oldalon

Folytatódik a templom restaurálása

Csíkrákos község leghíresebb műemléke a 13. századi elemeket is magába foglaló Kisboldogasszony-templom, amelynek felújítása évekkel ezelőtt kezdődött. A templomfelújítás folyamatáról Tövissi Zsolt építész, a munkálatok irányítóját kérdeztük. Hegedűs Enikő művészettörténész a templom néhány láthatóvá vált elemére és azok fontosságára hívja fel a figyelmet. Őszeállításunkban emellett közöljük egy 78 évvel megjelent újságcikk részleteit is. (D. K.)

**Nem lesz idegenszerű
a templomtest**

– Hol tart most a felújítás? – kérdeztük Tövissi Zsolt építészről.

– A torony festésének és a vakolat állagának konzerválása után a restaurátorok, Czibalmos Attila és munkatársai nekifogtak a templom homlokzatának a konzerválásához, illetve a falfestések megkutatásához. Fel van állványozva a templom, és araszolva haladnak. A déli oldal megvan, és következik a keleti, illetve az északi – magyarázta Tövissi Zsolt. – Ami útjukba kerül, rossz minőségű pótlást, cementes vakolatot, ami nem segíti a pára eltávolodását a falból, azt lebontják, kiveszik, illetve pótolják a szellőző vakolattal.

Azonkívül feltárják a falképeket, leginkább a koronázópárkány szintjén, illetve a déli homlokzaton.

folytatás a 7. oldalon

Gázhálózat-építés: közös összefogással, eredményesen

Közel két éves előkészítési, tervezési és engedélyeztetési folyamatot követően készen áll a négy települést – Csíkcicsót, Madéfalvát, Csíkrákost és Göröcsfalvát – érintő gázhálózat kiépítési projektjének a leadása. Az Európai Unió Forrásokért felelős minisztérium által kiírt POIN 8.2 intézkedésére a községeknek október 17-ig kell benyújtaniuk a pályázatot. Pozitív elbírálás után központi forrásokból épülhet ki a gázhálózat.

Közel két évvel ezelőtt határoztuk el, hogy ha nem is lesznek központi költségvetési források, akkor helyi forrásokból kezdjük el a gázhálózat kiépítését. A madéfalvi, csíkcicsói, rákosi és göröcsfalvi közbirtokosságok támogatásával zajlott a megvalósíthatósági tanulmány előkészítése, a geo- és topo-mérések, a tervezési munka, a szakhatósági engedélyek beszerzése. A munkát Hargita Megye Tanácsa is segítette forrásokkal. Minden nagyobb projekt esetében a kivitelezés megkezdése előtt egy három-négy éves előkészítési időszakra van szükség. Most ennek a munkának körülbelül a felénél tartunk – tudtuk meg Szentés Csaba projektfelelőstől.

– Ebben a pillanatban kész van a megvalósíthatósági tanulmány, ami magába foglalja minden településen, minden egyes utcában a gerincvezetéknek a letételét. Ehhez van egy költségvetés, egy anyagszükséglet-számítás is. Tizenhét szakhatósági engedélyre van szükség, amelyből eddig tizenötöt rendelkezünk. A másik kettő beszerzése is folyamatban van. A környezetvédelmi engedély egy hosszabb procedúra, most készül egy hatástanulmány, és az alapján fogja majd a környezetvédelmi ügynökség kiadni az engedélyt – tette hozzá Szentés Csaba.

... Ebben a pillanatban kész van a megvalósíthatósági tanulmány, ami magába foglalja minden településen, minden egyes utcában a gerincvezetéknek a letételét.

Várhatóan ezt az engedélyt is október 15-ig kiadják, így jó eséllyel október 17-én leadható lesz a pályázat.

– A pályázatot kiírták, de eléggé sok ellentmondás volt a pályázati kiírás és a jelenlegi törvénykezés között. Személyesen is voltunk bent a Transgaznál, és mi voltunk azok – ezt ki is mondták –, akik felhívtuk az ellentmondásokra a figyelmet, és emiatt hosszabbították meg a pályázati határidőt, hogy közben a jogszabályokat is tudják megváltoztatni, hogy eltöröljék az ellentmondásokat. Abból is látszik, hogy egy nehéz pályázatról van szó, hogy jelenleg egyetlen egy pályázat van leadva az egész országban.

A projektfelelőstől megtudtuk, hogy a két év alatt, amióta nekikezdték a munkához, a törvénykezés is jelentősen megváltozott, többek között lehetőség nyílt arra, hogy az egyik legnagyobb költség-tétellel járó nyomáscsökkentő állomás is elszámolható legyen a pályázati költségből. – Amikor nekikezdünk, nem szabadott befogni a projektbe a bekötéseket, most azt írja a törvény, hogy a szolgáltató köteles megcsinálni a rácsatlakozásokat a fővezetékől a telekhatárig – hangsúlyozta Szentés Csaba. – Esetünkben a pályázat akkor tud nyerni, ha a három településen legalább 2083 rácsatlakozás fog történni a hálózat kiépítését követő két éven belül. Ez fontos információ a lakók számára, hogy ezt nem azért csinál-

juk, hogy a gázás téma legyen kipipálva, hanem erre, ha igényelték, akkor rá is kell csatlakozni. Fontosnak tartjuk, hogy a településen minden energiaforrás legyen elérhető minden háznál, hogy mindenki azt használja majd, ami neki megfelelő hatékonyságban, árban egyaránt. Sok olyan tevékenység van, amit földgáz nélkül nem lehet működtetni, így lehetőség nyílik különböző ipari tevékenységeket is a térségbe hozni, ha kiépül a hálózat.

A bekötések tekintetében az önkormányzatok aláírnak egy nyilatkozatot, miszerint ha majd a pályázatot nyertesnek nyilvánítják, akkor a szerződés megkötéskor egy névsorral kell rendelkezniük a hálózatra csatlakozó lakosokról.

Daczó Dénes

Helyzetjelentés az útfelújítási munkálatokról

A 7.2-es pályázatnak a kivitelezése körülbelül hetven százalékon áll – tájékoztató Csíkrákos Polgármesteri Hivatala. A közelmúltban megtörtént az első gyulafehérvári ellenőrzés, és megkezdődtek az elszámolások.

1,1 millió lejt sikerült elszámolni, amit vissza is kapott az önkormányzat, folyamatban van a második elszámolás benyújtása is. Október elsejétől újra visszaköltözik a kivitelező cég a terepre. A munkálat tehát nem állt le, az idén Göröcsfalván is leterítik az alapréteget. Ezzel párhuzamosan megkezdődött a vasúti átkelő felújítására. A Bogát utcai és az Ignác úti vasúti átjárót az önkormányzat önerőből újítja fel. A beruházás értéke 300 ezer lej. Ezzel a feltétellel adott engedélyt a vasút a pályázatok kivitelezéséhez. A átjárók felújítására tavasszal kerül sor.

Önkéntes tűzoltók jelentkezését várják

Továbbra is önkéntesek jelentkezését várja a Csíkrákosi-Göröcsfalvi Önkéntes Tűzoltó Alakulat. A jelenleg húsz fős alakulat készen áll új tagok felvételére. Elsősorban olyan személyek jelentkezését várják, akik az év nagy részében itthon tartózkodnak, nincsenek huzamosan külföldön – tudtuk meg Vizoli Zsombortól. Ez több szempontból is fontos: bevetésekkor is, de a havonta megszervezett gyakorlatok miatt is, hiszen szükség van egy összeforrt csapatra, akik jól ismerik a csapatmunkát, ami elengedhetetlen egy-egy bevetés alkalmával.

A jelenleg két tűzoltóautóval és teljes felszereléssel rendelkező csapat eszköztára a közelmúltban is bővült. A Hargita Megye Tanácsa által kiírt pályázaton és támogatásával láncfűrészsel, B és C típusú tömlőkkel, valamint bozótűzek oltásához alkalmas lapátokkal

gazdagodott a tűzoltók felszerelése. A pályázathoz az önrészt a göröcsfalvi Kokojzavész és a csíkrákosi Pogányvár

Közbirtokosságok biztosították. A pályázat lebonyolítója a Bogátalji Mozgalom Egyesület volt.

Szeptember 27-én helyhatósági választások lesznek

A járványügyi helyzetre való tekintettel az idén tavaszra ütemezett helyhatósági választások megszervezését 2020. szeptember 27-re halasztotta a kormány. Ennek megfelelően vasárnap, szeptember 27-én reggel 7 és este 9 óra között lehet szavazni a szavazóhelyiségben.

Fontos változás, hogy Göröcsfalván a szavazóhelyiséget a helyi iskolában alakították ki. A csíkrákosi lakók a csíkrákosi kultúrotthonban adják le szavazatukat. A választók ezúton dönthetik el, ki legyen

a község polgármestere, kik alkossák a helyi tanácstestületet, ki legyen a megyei tanács elnöke, és leadhatják szavazatukat a megyei tanácsosi listára.

Az ágyhoz kötött betegek részére a polgármesteri hivatalban mozgóurnát is lehet kérni. Kérik, az igényléseket legkésőbb 2020. szeptember 24., csütörtök reggel 9 óráig jelezzék a hivatal titkárságán Salamon Csillánál a 0745-065229-es telefonszámon.

A polgármesteri hivatal tájékoztatása szerint azok az állampolgárok is élhetnek szavazati jogukkal, akiknek a személyazonosságát igazolványuk 2020.

március 1-je után érvényét veszítette, de még azt nem cserélték ki.

A járványügyi helyzetre való tekintettel nagyon szigorú szabályok vonatkoznak a választás menetére. A szavazóhelyiségben a személyazonossági igazolványok elektronikus beolvasását a választópolgár kell elvégezze, a szavazás után pedig szintén Ő kell felragassza a „Votat” lehúzózt a személyre.

A szavazóhelyiségben is kötelező a maszk viselése, ugyanakkor kötelezően be kell tartani a távolságot más szavazóktól, illetve a szavazóbiztosoktól is.

Szokatlan iskolakezdés

Szeptember 14-én iskolánk is megnyitotta kapuját. Habár maszkok takarták mosolyunkat, a szemekben mégis az újratalálkozás öröme csillogott. Azt hiszem, még soha nem vártuk ennyire a tanévkezdést, hisz fél éve nem találkoztunk. Szokatlan volt a tanévnyitó szülők, virágcsokrok, ünnepi beszédek nélkül, de igyekeztünk, hogy az iskolát, tantermeket kellőképpen előkészítsük, hogy a kis előkészítő osztályos gyerekeket a lehetőségekhez mérten ünnepélyesen fogadjuk.

A tanévet sárga forgatókönyvvel kellett kezdenünk. Első héten az óvodások, a kisiskolások, az V. és a VIII. osztály jöhetett iskolába, míg a VI. és VII. osztályoknak online folyt az oktatás, órarend szerint.

Szeptember 21-től a járványügyi helyzet megengedi, hogy a zöld forgatókönyv szerint tanítsunk. Ez azt jelenti, hogy minden gyerek tud jönni iskolába, senkinek nem kell otthonról követnie az órákat. A megbeszél

...A megbeszélte egészségügyi szabályok továbbra is érvényesek, fontos betartani ezeket, hogy megelőzzük a megbetegedést.

egészségügyi szabályok továbbra is érvényesek, fontos betartani ezeket, hogy megelőzzük a megbetegedést. Különösen nehéz az óvodában betartatni a távolságtartási szabályokat, annál is inkább, mivel kicsik a termek, nagy a létszám mindkét csoportban (23 napközis, 27 normál csoportos gyerek), kevés a személyzet. Továbbra is az egyik legfontosabb szabály, hogy a gyerekek betegen, a közismert tünetekkel ne jöjjenek iskolába, óvodába!

Az új szabályokhoz való alkalmazkodás mindig fárasztó. Segítsünk gyermekeinknek, hogy otthon meg-

pihenjenek, feltöltődjenek a hidegebb időszak előtt. „A gyerekeknek biztossítsuk a mozgás és játék lehetőségét. Amíg tart a jó idő, addig legyen főleg biciklizés, rollerezés, valamilyen kinti tevékenység, és ha lehet, akkor szülők együtt a gyerekekkel, hogy erősödjünk testileg-lelkileg. Töltsünk minél több időt együtt, segítsünk egymásnak a feltöltődésben, mert gyerekekkel együtt játszani jó, a játszás stressz oldó, kortól függetlenül” – ajánlja Balázs Juhos Orsolya pszichológus. A bizonytalanság belengi a mindennapokat, arra is fel kell készülni, hogy ha a járványhelyzet úgy alakul, akkor változnak a szabályok is, másként kell iskolába járni vagy esetleg otthonról tanulni.

Örülünk, hogy együtt lehetünk a gyerekekkel, találkozunk és egymást segítve, bátorítva, egymásban bízva, egymást megbecsülve és tiszteletben tartva végig tudjuk ezt a tanévet is vinni.

Pálosi Veronika
tanár/igazgató

Tünetes, beteg gyereket ne engedjük a közösségbe!

Szeptember 14-én megkezdődött az új tanév Romániában. A Francia Gyermekorvosok Szövetsége egy útmutatót közölt arról, mi a teendő, ha az iskolás vagy óvodás gyermek tüneteket mutat.

Ha a gyermeknek 38 fok fölé megy a láza, köhögés, hányás, hasmenés tüneteit észleli magán, semmiképp se menjen közösségbe.

6 év alatti gyermek esetében, ha az állapota nem aggasztó, és a tünetek nem tartanak 3 napnál tovább, a háziorvos

által kiállított igazolással a gyermek visszatérhet a közösségbe, miután meggyógyult. Amennyiben a tünetei tovább tartanak 3 napnál, a szülőnek értesítenie kell a háziorvost. Arról is tájékoztatni kell az orvost, hogy a gyermek környezetében van-e fertőzött személy. Amennyiben fertőzést gyanús, az orvos tesztelést ír elő. Ha ennek eredménye negatív, gyógyulás után a gyermek visszatérhet a közösségbe, ha viszont pozitív, 14 napig tilos iskolába és óvodába mennie. Ha tünetmentes, a gyermek 14 nap után visz-

zatérhet a közösségbe. Nem szükséges megismételni a PCR tesztet, viszont a háziorvos által kiállított orvosi igazolás kötelező.

Hat év fölötti gyermek esetében ugyanez az eljárás, kivéve hogy tünetek esetén azonnal tájékoztatni kell a háziorvost.

Általános szabály, hogy ha egy gyermek egy igazoltan koronavírus-fertőzött szoros kontaktja, és a láz miatt rossz a közérzete, azonnal tájékoztatni kell az orvost. (forrás: korona.rmdsz.ro)

Jó itthon élni –

ezt az érzést kell erősítenie minden beruházásunknak

folytatás az 1. oldalról

Arra kérek mindenkit, hogy tényleg e mentén gondolkodjon, illetve cselekedjen szeptember 27-én. Ugyanakkor ott van a megyei önkormányzati lista is – és erre is külön ki kell térni –, ott viszont már van választási lehetőség, és az sem mindegy, hogy a kicsi közösségünk milyen megyei önkormányzattal fog együttműködni az elkövetkezendő négy évben. Tudjuk, hogy elég sok esetben segített, illetve segíti továbbra is a községeket a megyei önkormányzat. Szűkebb térségünknek két képviselője is lehet a megyei tanácsban Szentes Antal és Fodor Zoltán személyében.

– A mindenkori polgármester a közigazgatásban végrehajtó szerepet tölt be. A döntéseket a helyi tanács, a tanácsosi testület hozza. Hogyan állt össze a csapat, hogyan látja velük a munkát?

– Szinte megfiatalodik most a helyi testület. Öt jelenlegi tanácsos nem vállal újabb mandátumot, és a március 8-án megtartott előválasztáson rangsoroltuk azokat, akik jelentkeztek erre a tisztségre. Többségének nincs közigazgatási tapasztalata, tehát egy kezdő csapat e tekintetben is, de én bízom benne, hogy az előttünk álló feladatokat sikerrel tudjuk megoldani. Fiatalosak, tenni akaró emberek. Az egyik legfontosabb feladata egy polgármesternek, hogy egy olyan csapatot állítson maga mellé, akik jó kedvvel jönnek be munkába, és jó kedvvel is távoznak a munkából. Tehát ez egy nagyon-nagyon fontos tényező. A lehetőségekhez mérten erre nagyon nagy hangsúlyt fektetek, tehát inkább egy baráti, családi hangulatú hivatalról beszélgetünk. Szeretném, ha megmaradna, mert tényleg ez a sikernek

...Fontosak a beruházások, az utcák aszfaltozása, az építkezés, de ezeknek a beruházásoknak kellene legyen egy másik hozadéka is, ami a közösségépítést jelenti.

az egyik kulcsa. Ezúton is köszönöm az együttműködést, az elmúlt négy év munkáját tanácsosoknak is, kollégáknak is.

– Negyedik alkalommal vállal mandátumot polgármesterként. A sajtóhírek alapján sokszor azt látjuk, hogy a bürokrácia útvesztőiben sok polgármester eltéved, megvezetik. A törvény kardja ott lebeg sokszor a választott személy feje fölött. Ilyen körülmények között például Ön személy szerint miért vállalja az újabb mandátumot?

– Úgy gondolom, hogy még mindig megvan bennem az a bátorság, ami a feladathoz kell. Mert itt igazából az egész azon áll, vagy bukik, hogy megfelelő időben, megfelelő elszántsággal és bátorsággal neki lehet-e vágni a témák megoldásához, vagy nem. Nehéz volt megtanulnom 2008–2009-ben, hogy milyen hátulütői vannak egy ilyen tisztségnek. De azután rájöttem, hogy ez egy olyan feladat, amit valakinek el kell vállalnia, függetlenül, hogy Császár Attilának, vagy éppen Péter Pálnak hívják a polgármestert. Drága jó osztályfőnököm a középiskolában mondta: mindig úgy kell eljárni, és úgy kell élni, hogy reggel, amikor felkelek, és tükörbe nézek, akkor ne kelljen szembeköpní magam. Ezt idáig még nem kellett, úgyhogy ilyen szempontból én azt mondom, hogy tudatosan vállalom, most már egyre tudatosabban. Tudom, hogy mit vállalom, és mint említettem, én úgy gondolom, hogy az egyik legfontosabb

tényező ebben az összekuszálódott világban az, hogy megfelelő bátorsággal is álljunk neki egy-egy témának. Mindig ne azt keressük, hogy mit miért nem lehet megcsinálni, hanem azt, hogy miként lehet megoldani. Abban a percben, hogy a kérdést felvetettük ebben a formában, már adott a cél is, hogy hova kell eljutni.

– *Mi az, ami mondjuk először eszébe jut a mandátumokra visszanézve, hogy ez még mindig adósság a közösség felé?*

– Tudni kell, hogy az elkövetkezendő 7 éves uniós ciklus pályázati szempontokból egészen más elképzelés szerint fog működni, mint ahogy ezt megszoktuk ezidáig. Nagyobb hangsúlyt fog kapni a zöld energia, a környezetvédelem. Tehát egy csomó olyan új elem fog megjelenni az elkö-

vetkezendő időszakban, amit úgy gondolom, hogy már most időben el kell kezdjünk tervezni, és gondolkodni, hogy ezeket a lehetőségeket hogyan tudjuk a közösség javára fordítani.

– *Mi az, amire kimondottan büszke, vagy jó érzéssel tölti el, amikor visszagondol az elmúlt évekre?*

– A márciusi előválasztási hajrában már elkészült egy számvetés az elmúlt négy év munkájáról is. Tényleg sok-sok oldalt tesz ki. Mindenre büszke vagyok az utolsó szegelütéstől az aszfaltozásig. Nehéz egy valamit kiemelni, de talán talán, hogyha valaha a végére érünk a templom felújításának, az mindenképpen örömmel fog eltölteni.

– *Most úgy tűnik, hogy feje tetejére állt a világ, nehéz tervezni, de mond-*

juk, ha normál körülmények lesznek, és nem jön nagyobb változás, mi az, ami a legnagyobb kihívást fogja jelenteni a következő négy éves ciklusban, mi az, amire helyeződik a hangsúly? Mit tartana fontosnak az új mandátumban?

– Fontosak a beruházások, az utcák aszfaltozása, az építkezés, de ezeknek a beruházásoknak kellene legyen egy másik hozadéka is, ami a közösségépítést jelenti. A közösségi érzés visszahozatala lenne fontos, hogy a települések ne ürüljenek ki, az emberek ne menjenek külföldre. Nyilván egy önkormányzat ezt nem tudja megakadályozni, de legalább aki marad, az érezze azt, hogy tényleg jó itthon, jó Rákoson élni, jó Göröcsfalván élni. Semmi pénzért el nem mennék innen, vagy el nem költöznék.

Daczó Dénes

Népviselőt a Gerendely Férfikórus tagjainak. Tizennyolc darab székely ing és priccnes nadrág készült el Hargita Megye Tanácsának népviseletek vásárlására kiírt pályázatának köszönhetően. A pályázathoz szükséges önrészt Csíkrákos Község Önkormányzata, a csíkrákosi Pogányvár Közbirtokosság és a göröcsfalvi Kokojzavész Közbirtokosság biztosította.

Folytatódik a templom restaurálása

folytatás az 1. oldalról

Azokat konzerválják, és egységes lélegző, tehát páráteresztő festéssel lekezelik, illetve lefestik a templomot. Ez egy szilikátos anyag, amit még oldanak is valamennyire, hogy lazuros legyen, hogy a falnak az öregségét, a régiségét, a különböző patinákat előcsalja, úgy, hogy ebben az esztétikai beavatkozásban az lesz a jó, hogy nem lesz idegenszerű a templomtest.

Az építész elmondta, hogy egyúttal a csatornázást is javítják, és kiegészítik a hibás, lefagyott párkányrészeket, pótolják a sarok-armírozásokat. Ez a kiegészítő munkálat eltünteti, megjavítja a templomon a roncsolásokat. Ezt a munkafázist az idén szeretnék lezárni.

– Ami a korábban elvégzett munkálatokat illeti: elvégeztük a tornyon a hasonló általános helyreállítást, aminek a 2008-ban végzett, hibás beavatkozások következményeit is helyre kellett hoznia, és a vakolatokat rögzíteni ott, ahol megindultak, omlófélben voltak – részletezte az építész. – Örökös probléma marad az északi toronyfal, mert ott az időjárás, az állandó nedvesedés miatt nehezen szárad ki, mindig ki van téve biológiai támadásnak, zuzmó, moha, fertőzés jelenhet meg rajta, ami a vakolat elfeketedéséhez, illetve aztán később a megomlásához, foltosodásához vezet. Emellett köztes munkálat volt a tereprendezés, amit sikeresen el is végeztek a tavaly. A templomnak a lábazatához előnytelenül sok hólé meg esővíz érkezett, és akkor ezt sikerült egy kicsit felszabadítani, az északi oldalon egy támfalat úgy visszaépíteni, hogy egy kicsit távolabb kerüljön a templomtól, így egy szellős, szárító hatást fejt ki a templom lábazatára.

A szakértők felmérték a templomot, és lépésekben – statikai terv, szakértői véleményezés, restaurálási terv elkészültét követően – következhet a nagy helyreállítás, valamint a kerítőfalazatnak,

2020. augusztus 2. – kivételes és ritka pillanatnak lehettek szemtanúi a csíkrákosi és göröcsfalvi hívek, akiknek szeme láttára helyezték vissza a templom tornyára a keresztet. A vasárnapi ünnepi szentmise végén a kereszt megáldása után ipari alpinisták helyezték el az új keresztet, amelyet a csíkrákosi ifj. Antal József édesapjával és testvéreivel készített el díjmentesen a közösség és templom javára. „Láttam, ahogyan dolgoztak lépésről lépésre, a szívüket, lelküket adták bele ebbe a keresztbe” – fogalmazott az ünnepség végén Máté Sándor egyházközpontnok. „Egy erős közösségnek erős a hite is, amit láthattunk és megtapasztalhattunk fizikailag is” – hangsúlyozta lapunknak Császár Attila polgármester. A kereszt visszaállításának pillanatait a Gerendely Férfikórus énekei tették még ünnepélyesebbé.

meg a kápolnának a rehabilitálása. – De az majd a távoli jövő dolga – tette hozzá Tövissi Zsolt.

A jól bejáratott sémákat is át lehet írni

A csíkrákosi–göröcsfalvi templomnak késő gótikus előzményei vannak: a szentély, illetve a hajó rész.

– A XVI. század második felében építik a toronynak a felső emeleit, de a kifestés valószínűleg XVII. századi lehet

Botár István régész dendrokronológiai vizsgálata és megállapítása alapján – részletezte Hegedűs Enikő művészettörténész. – Vannak viszont eddig ismert falképtöredékek a templombelsőben a diadalívnek a nyugati oldalán, északon és délen egyaránt. Ezek a XV. század elejére tehetőek, és valószínű, hogy ehhez a periódushoz kapcsolódhatnak azok a falképtöredékek is, amelyeket a mostani felújítás során találtak a templom külső homlokzatán, a déli oldalon, illetve a

nyugati torony mellett levő részen, a kórusra vezető külső feljártal által eltakart falon. A templomhajóban lévő falképeket a csikdelnei töredékekhez kapcsolják, és a XV. század elejére datálják, és valószínű, hogy a most előkerültek is akkor készültek. Vannak nagyon szép részletek, viszont a kompozícióhoz képest elég kis felületek.

A művészettörténész szerint a néhány kis töredék azt jelzi, hogy igényes mesternek, igényes műhelynek lehetett az alkotása. A falképek ikonográfiája – mivel csak kis részletek ismertek – még nincs megfejtve.

– Mindenképpen tovább kell vizsgálni az analógiákat – tette hozzá Hegedűs Enikő. – Ha jobban tisztítják, konzerválják, akkor szembetűnőbbek lesznek ezek a részek is. Ezenkívül még a régi, középkori párkánydíszből is előkerültek részletek. Mindez azt jelzi, hogy mennyire igényes, gazdag lehetett a csíki templomoknak a középkori kifestése, megjelenítése, illetve hogy a nagyon sokat vitatott toronybeli ábráknál ez jóval korábbi, tehát mintegy 200 év körülbelül a differencia, ami szintén lényeges. Azt gondolom, hogy a településtörténet vonatkozásában, vagy a hipotézisek felállításánál ezeket is figyelembe kell venni.

A művészettörténész hangsúlyozta, hogy minden kis részletnek örülnek a kutatók. Úgy gondolja, hogy az utóbbi éveknek a régészeti feltárásai, falképkutatásai, a restaurátoroknak a fantasztikus munkája a különböző templomok felújításai során olyan eredményeket hoztak napvilágra, amik kapcsán sok mindent újra kell gondolni, és a jól bejártatott sémákat is át lehet akár írni.

A templom felújítását támogatja:

Okostelefon segítségével olvassa be QR-kódot és nézze meg az ünnepségről készült mozgóképes beszámolókat.

Titokzatos csillagképek a tornyon

A Székely Nép 1942. november 15-i számában, a felcsíki műemlékekről szóló cikksorozatban jelent meg Albert István írása *Pusztulásnak indult a csíkrákosi Cserei-kúria* címmel a csíkrákosi műemlékekről: a templomról és a Cserei-kúriáról. Ezúttal – kuriózumként – a templomról szóló részeket közöljük, hozzátéve, hogy a kutatások a cikk születése óta eltelt csaknem 80 évben egyes, akkori feltételezéseket, értelmezéseket megcáfoltak, mintegy igazolva, hogy valóban, a „jól bejárattott sémákat is át lehet írni.”

„Csodaszép magaslati fekvése van Csíkrákos, Göröcsfalva és Vacsárcsi, három, összeépült, összesen mintegy 2800 székely lakost számláló felcsíki közigazgatási község ősrégi templomának.

Különben Kisboldogasszony egyházközség rákosi templomának hívják és a községet uraló, göröcsfalvi hártárban lévő Csere, vagy Kőd-hegy oldalában fekszik, égre mutató, faragott, kőből épült hatalmas tornyával. A templom hozzáértő szakértők véleménye szerint 1270–1280. év körül épült. Ezt igazolja a templom egyik boltajtásos felirata is: „Anno Domini 0 2 0 7 0 X 0 Hoc opus fecit Petrus Zabrid.” (Ez a felirat a mai, Botár István régész által közölt olvasata szerint „hoc opus fecit petrus zabja”, és az 1570-es évszámot és az építő nevét jelöli – a szerk. megjegyzése.)

A templomot 1758-ban tornyával együtt megnagyobbították. A toronynak mind a négy oldalán hajdanában vörösre festett titokzatos csillagképek voltak. Ezek közül a legutóbb történt általános, műértéssel és gondossággal végrehajtott javítás alkalmával sikerült a déli csillagképeket megmenteni. Régi feljegyzések szerint, a torony nyugati oldalán, kezéből mennykővet szóró Jupiter volt festve, az északi részen szarvas, míg a keleti és déli oldalon nyíl, ahol rák, nap, hold és csillagok különböző nagyságban és lépcsőzetes besorolásban. Sajnos, már többen foglalkoztak ezeknek a jelképes festéseknek a megfejtésével, azonban ez eddig még nem sikerült.

Amint említettük, a katolikus hívek önkéntes adományaiból és erre a célra történt külön adóztatással, amelyet „rovatal”-nak nevez a székely, az ősrégi templomot néhány évvel ezelőtt megújították.

László Imre plébános és az egyházmegye műérzékét dicséri, hogy az egyházi műemlékszámba menő templom

Seiwarth László felvételei a templom falképeiről 1937-ből. Valószínű ezekről írt cikkében Albert István (kjnt.ro)

javítási munkálatai ellenőrzésével Vámszer Géza főgimnáziumi tanárt bízták meg, hogy szakértőként működjék közre a műemlékek megmentése érdekében.

Vámszer Géza annakidején a régi szentély mészrétegének óvatos és elővigyázatos eltávolítása alkalmával értékes leltre bukkant: két ősrégi freskót fedezett fel. Egyik Szűz Mária hódolatát, a másik az Ur Jézust két lator között ábrázolta életnagyságban. Nagy kár, hogy a falfestményeket évszázados múltjuk miatt megmenteni már nem lehetett. Fényképfelvételek után ismét mészréteg alá kerültek. A templom és torony többi régiségét, műértékét, stílusát, színeit sikerült megmenteni.”

Albert István

Rendkívüli cserkész tábor 2020-ban

Ahogy a címben is szerepel, idén, az adott helyzethez alkalmazkodva, a szabályokat betartva, de mégis sikerült megszervezni Madéfalva, Rákos és Göröcsfalva cserkészeinek táborát. Ezzel úgy vagyunk, mint a Tanú című film főszereplője, Pelikán József a magyar narancs átadásakor, amikor azt mondta: „Kicsit sárgább, kicsit savanyú, de a mienk”.

Amikor az idei évet kezdtük tervezni, és a programokat összeállítani a csapatvezetőséggel, legrosszabb rémálmunkban sem gondoltunk volna arra, hogy majdnem semmi nem valósul meg a tervekből. A világot március óta rettegésben tartó vírus elért minket is, és nagyban befolyásolta mindennapjainkat és egész életvitelünket.

Mi is, mint minden más csapat, abban reménykedtünk, hogy ez a folyamat enyhül, és tudunk találkozni cserkészeinkkel. Végül, sok egyeztetés után, augusztus 20–23. között megszerveztük a 18. Zöld Péter cserkészcsapat és a 139. Tamás András cserkészcsapat táborát, amely éppen feleannyi időt tartott, mint korábbi táboraink. Négy napig voltunk együtt, viszont ebbe a pár napba megpróbáltuk belesűríteni mindazokat a programpontokat, amelyek egy cserkész tábornak a legfontosabb elemei a gyerekek számára.

Mint minden cserkész tábor esetében, idén is volt keretmesénk, ennek tudatában alakultak meg az őrök. A napiparancsok Szent István király intelmeiből származtak – ezzel is az összmagyarsághoz való tartozásunkat akartuk kiemelni.

Az első nap délutánján Madéfalva gólyafészkeinek és székelykapuinak leltárát készítettük el. A gólyafészkeleltárt már egyszer elkészítettük pár éve, de azóta több gólya telepedett le Madéfalván. A székelykapuk összeírásával az épített örökségre szeretünk volna felhívni a cserkészek figyelmét.

Második nap akadálypálya és rohampálya volt a programban. Ez az a program, ami gyerekeknek és felnőttek egyaránt élvezetes és szórakoztató, mert egész nap mozgásban vagyunk. Az akadálypálya lényege, hogy egy bizonyos útvonalat bejárva a cserkészek pontokat gyűjtsenek, természetesen őrönként. Általában az az őr nyer, amelynek tagjai legjobban össze tudják hangolni a csapatmunkát, tudják ki a vezető, rá hallgat mindenki, tudják ki a felderítő, tudják ki miben ügyes, és így könnyen lehet venni az akadályokat. Hosszú távon ez az őrben kifejtett csapatmunka meghozza gyümölcsét, amely majd, akár felnőttként egy munkahelyen is jól jöhet. A rohampályát még jobban élvezik a gyerekek, itt már a legjobb baráttal/barátnővel társulva vehetik fel a harcot az akadályokkal. Ez azért is jó, hogy egymásra vannak utalva, egymást kell segíteniük az úton. Van ott víz, sár és esés, viszont végig nevetünk. Arra tanít minket, hogy mindig minden körülmény között harcolnunk kell a kitűzött célért, és még akkor is, ha néha elesünk, fel kell állni és folytatni az utat.

Péntek este tábortüzet is raktunk. A tűz mellett minden őrnek be kellett mutatnia tudását, mindenki előadással készült. Szombaton portyáztunk a Kőd

erdőben, a göröcsfalvi részen, szalonnát süttöttünk, játszottunk.

A tábor legszebb napja a vasárnap volt, hiszen 20 cserkész újonc tett fogadalmat, és ünnepélyes keretek között fogadtunk a csapatunkba, cserkésztestvérünké mindenkit.

Összegzésképpen a rövid cserkész táborunk megmarad emlékek csapatunk életében a maga szépségeivel és kihívásaival, de reméljük, hogy jövőre vissza tudunk térni a megszokott sátras – erdei táborainkhoz.

Néhai Gaál Sándor – a Romániai Magyar Cserkészszövetség elnöke 18 éven keresztül – fogalmazta meg a mai erdélyi cserkészlet célját, miszerint „az ifjúságot a cserkészlet berkein belül kell nevelni egyszerre Isten–Haza–Embertárs és a természet szeretetére, éppen ezért a cserkészlet mindenki számára nyitott kell, hogy legyen.”

A cserkészcsapatok vezetői ebben hisznek, és vallják, hogy egy közösségért tenni akaró, hagyományaihoz ragaszkodó, keresztény gondolkodású ifjúságra lehet jövőt alapozni.

Az Ezer Székely Leány Napjának alap gondolatát a cserkészvezetők is szem előtt tartják: „Hitében erős, erkölcsében tiszta és önazonosságában szilárd ifjúságot akarunk”.

Hálás köszönetet mondunk elsősorban a szülőknek, hogy megbíztak bennünk, és elengedték gyerekeiket a táborunkba.

A 139. Tamás András cserkészcsapat vezetősége nevében:

Szőcs Szilveszter
táborparancsnok – csapatvezető

IMPRESSZUM

Csikrákos község lapja. Kiadja: a Bogátalji Mozgalom – Csikrákos és Göröcsfalva.
Elérhetőségünk: Csikrákos, Fő út 232. szám,
hivatal@rakos.ro; www.rakos.ro

MEGVALÓSÍJT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BEHÉN GÁBOR
ALP

Bogátalji Mozgalom
BM
GÖRÖCSFALVA ÉS RÁKOSI ÉRSZÉK

